

MUDR. HELENA ŠEBÁKOVÁ – 70 LET

V závěru roku 2019 oslavila naše paní ředitelka významné životní jubileum. Při této příležitosti nám dovoluje připomenout některé úseky její práce v hygienické službě, které věnovala celý svůj profesní život.

Pochází z východního Slovenska, kde absolvovala své první hygienické krůčky na oddělení hygieny práce v Prešově (1974–1980). Následně však natrvalo zakotvila na severní Moravě, jmenovitě na OHS Karviná, kde se profilovala jako vedoucí protiepidemického oddělení (1980–1991), poté ve funkci okresní hygieničky a ředitelky OHS Karviná (1991–2002). Po transformaci hygienické služby působila na pozici ředitelky KHS MSK v Ostravě (2003–2019). Velmi aktivně se podílela na vybudování dobrého jména hygieniků, na zvyšování jejich odborné úrovně a jejich podílu na podpoře a ochraně veřejného zdraví.

MUDr. Helena Šebáková vždy přistupovala k řešení problémů v oblasti ochrany veřejného zdraví komplexně. Od roku 1993 se pod jejím vedením OHS Karviná zapojila do preventivních programů na podporu zdraví: Médium I, II a III, Prevence nádorových onemocnění v okrese Karviná, Pohyb pro radost a zábavu jako prevence, Optimální výživa a zdravý životní styl v těhotenství, Zdravý talíř pro školní jídelny, výměnný program Žihadlo, projekt Ikterus, Zdravý podnik, Zásobování dětí jodem, Rizikové faktory vadného držení těla u dětí školního věku, Mámo, táto, nekuř, Kouření a já a řada dalších. Projekty byly vysoce oceňovány na regionální i republikové úrovni, což ukázalo na správnost nastoupené cesty.

Neváhala zapojit se do mezinárodních projektů: Studie HAPIEE – Zdraví a životní styl populace střední a východní Evropy, CINDI – Zdravý okres Karviná 1994–1997, HELEN, Projekt DANONE Krajáč mléka. Stála u zrodu několikaletého projektu Speciální monitoring zdravotního stavu obyvatelstva v Ostravsko-karvinské oblasti ve vztahu k životnímu prostředí, který postupem času povýšil z regionální úrovně na úroveň celostátní s mezinárodním přesahem.

Pod vedením MUDr. Šebákové byly v letech 1992–2002 pořádány Dny zdraví, kde bylo občanům poskytováno poradenství ke zdravému životnímu stylu (v oblasti výživy, pohybové aktivity, nekuřáctví, vyšetření na Reflotronu – cholesterol, TGL, glukóza, poradenství k AIDS, drogové závislosti, problematika vody, čistoty ovzduší a jiné). Zasluhou paní ředitelky vznikla v roce 1992 poradna zdraví vybavená moderní přístrojovou technikou, názornými pomůckami a příslušnými zdravotně-výchovnými materiály, kterou občané měli možnost celoročně navštěvovat. Tato aktivita jistě u mnohých přispěla ke změně životního stylu.

Svoje výtečné manažerské schopnosti osvědčila při řešení mimořádných situací, např. v roce 2012, kdy v rámci kauzy „Metanol“ dokázala bez prodlení zmobilizovat a následně koordinovat nejen všechny zaměstnance KHS, ale zejména všechny výkonné složky Integrovaného záchranného systému.

Svoje výtečné manažerské schopnosti osvědčila při řešení mimořádných situací, např. v roce 2012, kdy v rámci kauzy „Metanol“ dokázala bez prodlení zmobilizovat a následně koordinovat nejen všechny zaměstnance KHS, ale zejména všechny výkonné složky Integrovaného záchranného systému.

Paní ředitelka vždy velmi dbala, aby výsledky odborné práce OHS i KHS byly prezentovány jak pro laickou, tak i odbornou veřejnost, včetně všech typů sdělovacích prostředků, na odborných seminářích a konferencích. Byla iniciátorkou vydávání Ročenek a Zpravodajů, které obsahovaly každoroční přehled o činnosti celé organizace. Závěry z činnosti jednotlivých odborných pracovišť byly pravidelně publikovány v odborných časopisech (Hygiena, Výživa a potraviny, Pracovní lékařství apod.). Samozřejmostí bylo zavedení webových stránek KHS, a to i v anglické verzi, včetně komunikace s občany prostřednictvím Facebooku a Instagramu.

V roce 2000 přišla MUDr. Šebáková s myšlenkou uspořádat konferenci s názvem Slezské dny preventivní medicíny. Její představa o multioborové konferenci s mezinárodní účastí se zcela naplnila, když pod jejím vedením proběhlo úspěšných 19 ročníků této odborné a společenské akce. Vždy se velmi pečlivě zamýšlela nad nosným tématem a neomylně vybrala to nejaktuálnější. Z posledních například Zdraví 2020, Očkování, Health Impact Assessment, Problematika závislostí, Migrace obyvatelstva, Vysoce nebezpečné nákazy, Metanol. Dané téma pak bylo prezentováno z pohledu vědeckého, klinického, laboratorního, hygienického i právního. Tímto způsobem vytvořila půdu pro mezioborové předávání informací týkající se problematiky ochrany veřejného zdraví i pro plodné diskuse. Mnoho zástupců vědeckých institucí, vysokých škol, nemocnic i hygienických stanic se stalo pravidelnými účastníky konference a podílelo se na její vysoké odborné úrovni. Nelze nezpomenout na pravidelná setkání hlavních hygieniků Polské, Slovenské a České republiky na této platformě, kde se přítomní mohli seznámit s aktuálními problémy veřejného zdravotnictví sousedících zemí.

MUDr. Šebákové nikdy nebyl lhostejný osud „hygieny“, jejíž budoucnost považovala za zcela zásadní. Pečlivě a systematicky se věnovala nastupující generaci, které předávala svoje znalosti a bohaté zkušenosti jak na střední zdravotnické škole, tak na Ostravské univerzitě. Velmi aktivně působila v poradních sborech hlavního hygienika i v odborných skupinách pro transformaci hygienické služby a pro standardizaci činnosti jednotlivých odborů. Ve složitých obdobích vývoje „bojovala“ za udržení kompetencí, odborné pozice a prestiže hygienické služby – právem jí náleží titul „Srdcař hygieny“.

Paní ředitelka byla velmi náročná, plnit stanovené úkoly nebylo vždy snadné. Byla ale také spravedlivá, komunikativní a vstřícná. Za dobře vykonanou práci dovedla pochválit i odměnit. Její prioritou bylo vytvoření funkčního, dobře vybaveného a příjemného pracovního prostředí. Věděla, že se na svoji „posádku“ může spolehnout. Vzájemný respekt a spolupráce byly motorem kvalitní práce.

Čas je neúprosný a služební zákon nekompromisní. MUDr. Helena Šebáková absolvovala na Silvestra 2019 svoji poslední služební směnu. Říká se, že každý je nahraditelný. Dovolujeme si tvrdit, že v tomto případě řeči neplatí.

Vážená paní ředitelko, děkujeme.

*Kolektiv zaměstnanců Krajské hygienické stanice
Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě*